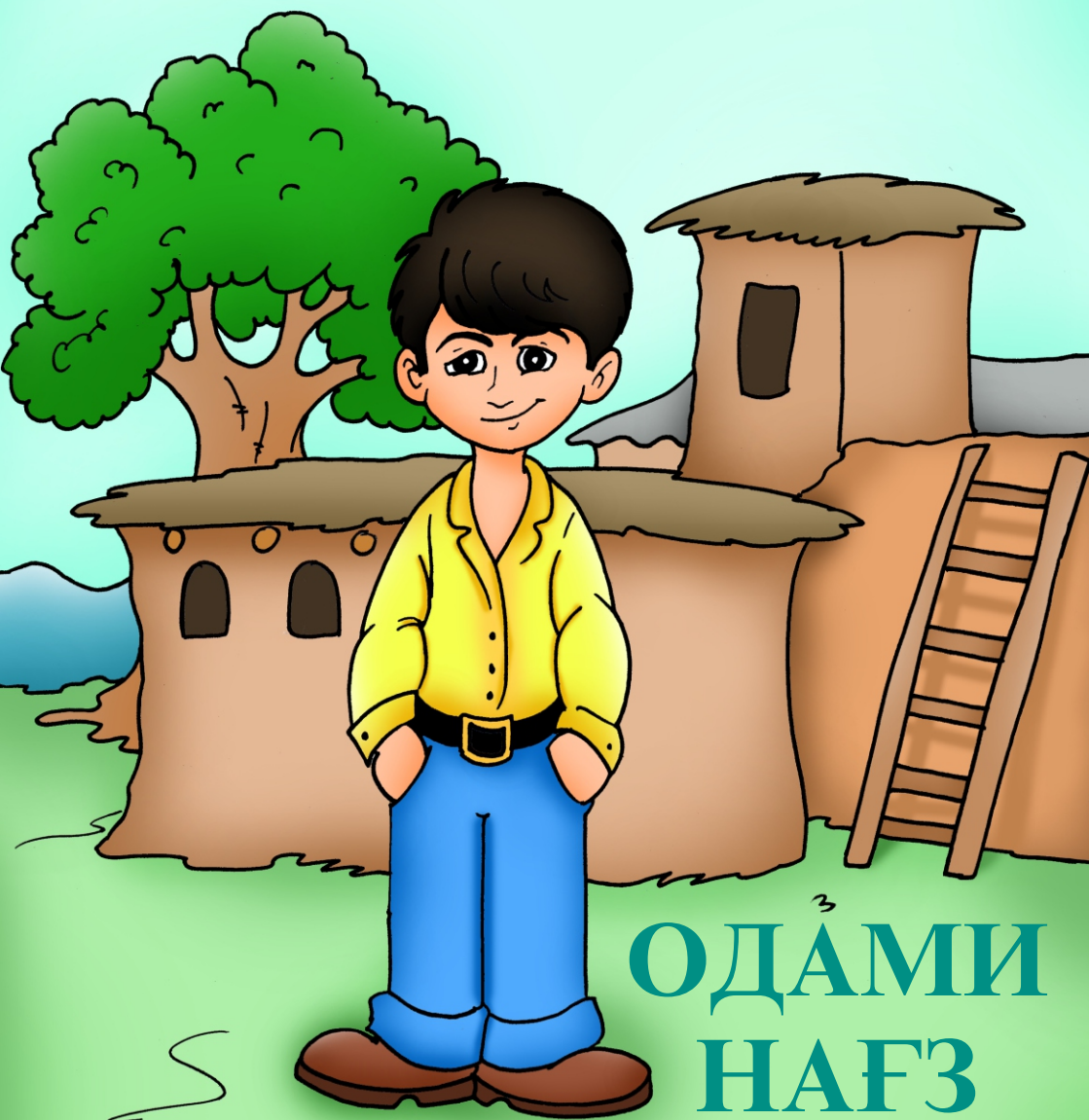

КАРОМАТУЛЛОҲИ МИРЗО

ОДАМИ
НАҒЗ

МАОРИФ

ББК 82.3 (2 тоҷик)+83.3(0)9
К-27

К-27. Одами нағз. Кароматуллоҳи Мирзо, – Душанбе:
«Маориф», 2015, 10 саҳ.

Як силсила ҳикояҳои Нависандаи халқии Тоҷикистон, барандаи Ҷоизаи давлатии Тоҷикистон ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Кароматуллоҳи Мирзо аз ҳаёти тифлон ва хонандагони синни мактабӣ таълиф шудаанд. Чанде аз онҳо ҳоло манзури хонандагони арҷманд мегарданд, ки хонданӣ, шавқовар ва пандомезанд.

Ҳикояи мазкур яке аз онҳост.

ISBN 978-99947-1-315-8

© «МАОРИФ», 2015

ОДАМИ НАҒЗ

Маҳмуд ба соати девор нигарист: вақти аз кор баргаштани падару модараш наздик омада буд. Ӯ бо чеҳраи хандон аз хона берун шуд. Аз поғундаҳои сементи пешайвони баландашон поён мефуромад, ки дарвозаи ҳавлӣ ғичирросзанон кушода шуд. Муаллим Ғанизода меомад. Табъи ӯ якбора хира шуд, дар ҷояш гӯё шах шуда монд.

— Маҳмуд, падарат канӣ? — Ғанизодаи куҳансол ба ӯ наздик шуд.

— Падарам дар кор, нестанд, — гуфт Маҳмуд ва пас аз лаҳзае илова кард: — Он кас намеоянд.

— Меоянд, ҳозир меоянд, — муаллим ба соаташ нигариста, ба кати миёни ҳавлӣ, ки яккаандозҳои наппа-нави маҳмалӣ болои он густурда шуда буд, гузашта нишаст.

Чӣ? Муаллим намераванд, бафурсат нишастаанд? О ҳозир падару модари Маҳмуд омада мемонанд. Кор расво, ӯ шарманда мешавад. Не, муаллим бояд баромада раванд... Маҳмуд бетоқат шуда буд. Аз назди Ғанизода бо сари хам гузашта, аз дарвоза берун рафт. Чанд қадам аз ҳавлиашон дур шуда, таги чинори канори роҳи мошингузар истод.

Чашмаш ба роҳ буду таърифҳои падару модар ба ёдаш меомад: «Маҳмуди мо баъди наси-

ҳатамон бачаи хуб, боодоб, гапгир шудааст. Муаллимаш ҳам акнун аз вай розӣ...». Дилаш дар сина сахттар метапид. Чӣ кунад? Кошкӣ падару модараш наоянд, дер биёянд. Вай дар ҳамин хаёлот буд, ки модараш намоён шуд. Ў, аз афташ, ба бозор ё магазин даромада будааст, ки дар як халта ким-чӣ бардошта меомад. Маҳмуд ба тарафи хонашон як нигоҳ карду беихтиёр сӯйи модар давид.

– Маҳмудҷон, падарат омаданд? – модар халтаи пурбораширо рӯйи сабзаҳои лаби чӯй гузошта, қомат рост кард. Маҳмуд илоҷи халосӣ меҷуст. Фикре ногоҳ ба хаёлаш омад.

– Оча, шуморо апаам суроғ карданд, ба хонашон равед, – гуфт ӯ.

– Апаат чӣ гап доштааст? – хавотир шуд модар.

– Намедонам, тезтар равед будааст, – таъкид кард Маҳмуд.

– Писарчааш бемор буд. Ҳамин рӯз то бегоҳ чашми сабилам парид. Бечо набудааст, – модар дар ҳавлӣ мондани халтаи пурбораширо фаромӯш карду саросема ақиб гашта, ба тарафи хонаи духтараш рӯ овард.

«Ҳоло боз падараш меоянд. Гуноҳаш зиёдтар шуд, дурӯғ гуфт. Модарашро апааш ҷеғ назада буд. Ба кучо равад?». Сӯзиши дили ӯ зиёд гашт.

Ана дар роҳи калон падари Маҳмуд намудор шуд. Ё дар кор монда шуда буд, ки вазнин-вазнин қадам мемонд. Гоҳе қомати баланду хароби ё беихтиёр ба як сӯ майл мекард, ба назар чунин менамуд, ки сараш мекалавад.

– Ҳа, Маҳмудҷон, ин ҷо истодаӣ! Гард, хона меравем. Китоби суратдор харидӣ? – падар ба ӯ наздик шуд.

Маҳмуд «аз дукони мактаб китоби суратдор меҳарам» гуфта, аз падараш пул гирифта буд. Китоб нахаридааст, боз як дурӯғ.

– Дада, акаам шуморо кофта омаданд, – гуфт Маҳмуд ва беихтиёр ба гиря даромад.

– Акаат чӣ мегуфтааст? Чаро гиря мекунӣ? Чӣ гап шуд?

Маҳмуд ба пурсишҳои падар дигар чизе нагуфта гирифт.

– Барои чӣ гиря мекунӣ, бачам? Гард, хона меравем, – падар аз дасти ӯ дошта, ба тарафи ҳавлиашон қадам монд.

– Ба хона надароед, надароед! – Маҳмуд пеши роҳи падарашро гирифта, ба домани ӯ часпид.

Ҳамин вақт модараш расида омаду ба ӯ гуфт:

– Маҳмуд, чаро дурӯғ гуфти? О, апаат маро ҷеғ назада будааст-ку!

– Маро ҳам «акаам ҷеғ заданд» гуфта, ба хона даромадан намонанд, – гуфт падари Маҳмуд.

– Девона шудааст, – модар ғурбат карда, ба тарафи дарвоза қадам монд. Падараш ҳам Маҳмудро базӯр аз пеши роҳаш як тараф тела дод.

– Надароед! Ба хона надароед! – Маҳмуд худро ба рӯи роҳ партофта, болои хок ғел мезад.

Падару модар бо тааҷҷуб аз роҳашон гашта, вайро бардоштанд, ӯ ором намешуд.

– Чаро ба хона надароем, Маҳмудҷон, барои чӣ? – Маҳмудро меҳрубонӣ мекарданд падару модар. Ҳамсояҳо аз ҳавлиҳояшон баромаданд. Баногоҳ дарвозаи Маҳмудино кушода шуду муаллим Ғанизода аз ҳавлӣ хандон баромад.

– Аҳа, ассалом муаллим, дар хона шумо будед, ки Маҳмуд моро ба хона даромадан намонад. Дар мактаб ягон беодобӣ кардагист? – пурсид падари Маҳмуд аз муаллим Ғанизода.

Ду ҳафта пеш ҳам муаллим Ғанизода ба хонаи онҳо омада буд. Дар назди падару модараш Ғанизода гуфт, ки Маҳмуд вақтҳои охир беодоб шудааст, аз дарсҳо мегурезад, ба насиҳатҳои муаллим гӯш намедиҳад. Он рӯз падару модар, муаллим – ҳама якҷоя Маҳмудро бисёр сарзаниш карданд. Маҳмуд ваъда дод, ки дигар беодобӣ намекунад, аз дарсҳо ҳам ақиб намемонад. Аммо вай боз гуноҳ кард. Қариб як ҳафта аст, ки падару модарашро фиреб медиҳад. Пагоҳиҳо «мактаб меравам» гуфта, аз падараш пул мегирад, модар

ба ӯ палточаашро мепӯшонад, китобҳояшро наздаш оварда мегузорад. Маҳмуд бошад, баъди кор рафтани онҳо аз нав ба кати хобаш дароз мекашад. Мактаб намеравад...

– Муаллим, Маҳмуд боз ягон гуноҳ кардааст? – пурсид такроран падараш аз муаллим.

Нигоҳи Маҳмуд бо ҳарос дар рӯи муаллим лағжид. Ҳамин ҳоло Ғанизода гуноҳи ӯро мегӯяд, Маҳмуд шарманда мешавад... Муаллим чанд лаҳза ба ранги рӯи сап-сафед кандаи шогирдаш нигаристу сухан дар забонаш монд. Пас аз чанде хомӯшӣ ба гап даромад:

– Не, ман аз Маҳмуд шикоят надорам. Маҳмуд бачаи нағз, – муаллим ба падари ӯ муроҷиат кард: – Ман ба шумо дигар гап дорам, – Ғанизода аз зери бағали падари Маҳмуд гирифта, ба канори роҳ рафт. Онҳо хеле гап заданд. Муаллим гузашта рафт.

«Муаллим чӣ гуфт? Маҳмуд бачаи нағз, гуноҳ надорад?». Нигоҳи Маҳмуд аз паси муаллим буд. Ғанизода оҳиста-оҳиста аз ҳавлии онҳо дур мешуд. «Муаллим одами нағз, – аз дил гузаронд Маҳмуд. – Пагоҳ, албатта, мактаб меравам, дигар дурӯғ намегӯям».

КАРОМАТУЛЛОҲИ МИРЗО

ОДАМИ НАҒЗ

Мухаррир
Мухаррири техникӣ
Тарроҳ ва ороишгар
Рассом
Хуруфчин

Амирхон Аҳмадхонов
Робия Абдуллоева
Фирдавс Давлатбеков
Хусейн Чилаев
Суруш Зайниддинов

Ба чопаш 13.01.2015 имзо шуд. Андозаи 60x84 1/16.
Коғази бурандуд. Чопи офсетӣ. Ҷузъи чопӣ 0,5.
Гарнитура Times New Roman Tj.
Адади нашр 5000 нусха. Супориш № 40/2015

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.
734024, Душанбе, кӯчаи А. Дониш, 50.
Тел: 98-552-89-89. E-mail: najmiddin64@mail.ru

